

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра теорії та практики перекладу
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

« 01 » жовтня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Основи наукового дослідження, академічне письмо та
академічна доброчесність**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність : 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад
включно), перша - англійська

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукового дослідження, академічне письмо та академічна доброчесність». Одеса: ОНУ, 2023. 12с.

Розробники: *Анжела БОЛДИРЕВА*, к.філол.н, доцент, доцент кафедри теорії та практики перекладу;

Ірина САВРАНЧУК, к.філол.н, доцент, доцент кафедри лексикології та стилістики англійської мови.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри (Ірина РАЄВСЬКА)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри (Ірина КОЛЕГАСВА)

Погоджено із гарантом ОП: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

 (Наталя БІГУНОВА)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.

Голова НМК (Олена ГРИГОРОВИЧ)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 / 3 Годин – 90 / 90 Змістових модулів – 2 / 2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
	Спеціальність: 035 Філологія		
	Спеціалізація: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
	Семестр		
	3-й	3-й	
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		22 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	76 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Основи наукового дослідження, академічне письмо та академічна доброчесність» присвячена ознайомленню студентів з основоположними принципами виконання та написання наукових робіт різного рівня, починаючи з другого курсу університету. Особлива увага приділяється формуванню у студентів принципів академічної порядності та доброчесності. Курс складається з низки лекцій та практичних занять, на яких на практиці відпрацьовуються деякі теоретичні положення, а саме оформлюється титульна сторінка своєї майбутньої курсової роботи, накидаються приблизні вехи вступу, виконуються вправи на оформлення списку літератури. Студенти окремо вчать працювати з фактичним матеріалом дослідження – вибіркою (на наданих прикладах спостерігають за мовними явищами, систематизують за певними принципами, аналізують мовний матеріал тощо).

Основною **метою** дисципліни «Основи наукового дослідження, академічне письмо та академічна доброчесність» є формування загальних та фахових компетентностей у студентів, ознайомлення студентів з загальною методикою наукової творчості та більш прикладними питаннями (безпосередньо написанням студентської наукової роботи).

Основна мета обумовлює вирішення наступних **завдань**: опис та ознайомлення студентів з: 1) методами наукового дослідження, як загальними, так і окремо лінгвістичними; 2) організацією самостійної роботи студента під час написання наукової роботи; 3) добором літературних джерел та фактичних матеріалів; 4) мовою та стилем наукової роботи; 5) основними вимогами до змісту та оформленням тексту наукової роботи; 6) принципами академічної доброчесності та видів її порушень; 7) академічною відповідальністю.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу, методики викладання іноземних мов і зарубіжної літератури в закладах вищої освіти в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науководослідницьку діяльність на належному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах (вітчизняних і зарубіжних).

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про компетентності мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК03. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК05. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. **СК08.** Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання:

ПР 03. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

У результаті вивчення даного курсу здобувач вищої освіти повинен **знати** загальнонаукові та лінгвістичні методи, як організувати свою самостійну роботу під час написання наукової роботи, як працювати з теоретичною літературою та фактичним матеріалом наукового дослідження, добирати теоретичні джерела для своєї наукової роботи, основні вимоги до змісту та оформлення роботи, основні принципи академічної доброчесності та академічної відповідальності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **вміти** виконувати своє власне наукове дослідження на всіх його етапах від збору літератури до оформлення роботи та презентації результатів наукового дослідження, користуючись принципами академічної доброчесності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Методи наукового дослідження.

Загальнонаукові методи (методи емпіричного дослідження, методи емпіричного та теоретичного дослідження, методи теоретичного дослідження). Лінгвістичні методи (за О.О. Селівановою).

Тема 2. Організація самостійної роботи студента під час написання наукової роботи.

Визначення теми роботи. Мотивація, планування самостійної роботи, строки, консультація з керівником тощо. Опрацювання теоретичних джерел та добір фактичного матеріалу дослідження.

Тема 3. Вимоги до змісту студентської наукової роботи.

Обсяг роботи, композиція наукової роботи з поясненням кожного компоненту окремо, мова та стиль наукової роботи.

Тема 4. Технічні вимоги до оформлення тексту наукової роботи.

Шрифт, береги, інтервали, абзаци, нумерація сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, оформлення списку літератури, посилання, скорочення, оформлення додатків.

Тема 5. Академічна доброчесність.

Визначення (відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»), етичні правила та цінності, академічна відповідальність, типи академічних порушень, санкції, системи перевірки наукової роботи на плагіат.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Змістове наповнення та технічне оформлення основних частин роботи.

Складення плану виконання наукової роботи. Аналіз та синтез теоретичної літератури за обраною темою наукової роботи. Оформлення посилань у роботі. Найменування теоретичної частини, розподіл на підрозділи. Оформлення списку використаної літератури.

Тема 7. Робота з фактичним матеріалом наукового дослідження.

Добір фактичного матеріалу дослідження, його систематизація та аналіз. Оформлення наочних прикладів у науковій роботі. Надання висновків роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього го	у тому числі			
		л	п	лаб	сам. роб		л	п	лаб	сам.роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Методи наукового дослідження.	11	5	-	-	6	14	2	-	-	12
Тема 2. Організація самостійної роботи студента під час написання наукової роботи.	9	3	-	-	6	14	2	-	-	12
Тема 3. Вимоги до змісту студентської наукової роботи.	11	5	-	-	6	14	2	-	-	12
Тема 4. Технічні вимоги до оформлення тексту наукової роботи.	11	5	-	-	6	14	2	-	-	12
Тема 5. Академічна доброчесність.	10	4	-	-	6	14	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1.	52	22	-	-	30	70	10	-	-	60
Змістовий модуль 2.										
Тема 6. Змістове наповнення та технічне оформлення основних частин роботи.	12	-	4	-	8	10	-	2	-	8
Тема 7. Робота з фактичним матеріалом наукового дослідження	24	-	8	-	16	10	-	2	-	8
Підсумкове заняття	2		2							
Разом за змістовим модулем 2.	38	-	14	-	24	20	-	4	-	16
Усього годин	90	22	14	-	54	90	10	4	-	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
1.	Тема 6. Змістове наповнення та технічне оформлення основних частин роботи. Робота над практичним використанням отриманих теоретичних знань на практиці: оформлення структурних частин власного наукового дослідження з отриманих тем.	4	2
2.	Тема 7. Робота з фактичним матеріалом наукового дослідження (від його збору до аналізу та фіксації отриманих кількісних та якісних результатів власного наукового дослідження на прикладі опрацювання певного фактичного матеріалу).	8	2
3.	Підсумкове заняття (підведення підсумків, фінальне обговорення та повторення головних тез курсу. Виставлення залікових оцінок.).	2	-

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

Виконується у межах кожної теми та передбачає роботу з додатковими теоретичними джерелами, виконання домашніх завдань з практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Методи наукового дослідження. На самостійну роботу вноситься написання реферату за методами наукового дослідження, встановлення методів власного дослідження.	6	12
2.	Тема 2. Організація самостійної роботи студента під час написання наукової роботи. На самостійну роботу вноситься планування власного наукового дослідження, встановлення етапів роботи над темою, добір теоретичного матеріалу дослідження.	6	12
3.	Тема 3. Вимоги до змісту студентської наукової роботи. На самостійну роботу вноситься опрацювання матеріалу лекції та підготовка певних питань підсумкового контролю.	6	12
4.	Тема 4. Технічні вимоги до оформлення тексту наукової роботи. На самостійну роботу вноситься опрацювання матеріалу лекції та підготовка певних питань підсумкового контролю.	6	12
5.	Тема 5. Академічна доброчесність. На самостійну роботу вноситься опрацювання матеріалу лекції та підготовка певних питань підсумкового контролю.	6	12

6.	Тема 6. Змістове наповнення та технічне оформлення основних частин роботи. На самостійну роботу вноситься підготовка до практичних занять, робота над оформленням структурних частин власного наукового дослідження.	8	8
7.	Тема 7. Робота з фактичним матеріалом наукового дослідження. На самостійну роботу вноситься підготовка до практичних занять, робота з ілюстративним матеріалом (наприклад, фразеологізми, власні назви, терміни тощо): його систематизація та аналіз, оформлення кількісних результатів дослідження.	16	8

9. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів самостійної роботи.

Практичні: постановка й обговорення проблемних питань, робота з основною і додатковою літературою, робота в мережі Інтернет, дискусія, виконання самостійних та аудиторних тренувальних завдань, виконання завдань з оформлення структурних частин власного дослідження.

10. Форми контролю та методи оцінювання

Форма підсумкового контролю – залік.

За змістовим модулем 1 передбачено періодичний контроль – письмова робота у вигляді відкритих питань.

За змістовим модулем 2 передбачено поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання домашньої та аудиторної роботи.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Визначення
		для заліку	
90–100	A	зараховано	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	B		Здобувач достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C		Здобувач припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D		Здобувач припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E		Здобувач припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.

35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	не зараховано з обов'язкови м повторним вивченням дисципліни	Здобувач не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання для підготовки до поточного / підсумкового контролю

1. Схарактеризуйте науковий стиль, його основні риси.
2. Чим відрізняється науковий стиль від інших стилів мови?
3. Що таке «максими ввічливості»? Схарактеризуйте їх.
4. Які ви знаєте мовні засоби наукового стилю?
5. Що таке академічний текст?
6. Які наукові жанри ви знаєте?
7. Перерахуйте структурні компоненти (в потрібному порядку) студентської наукової роботи.
8. Схарактеризуйте структуру Вступу.
9. Що треба і не можна писати у Висновках?
10. Що ви знаєте про оформлення Списку використаної літератури?
11. Як треба робити посилання у тексті роботи?
12. Що таке Додатки, і що вони можуть містити?
13. Які загальнонаукові методи ви знаєте?
14. Які лінгвістичні методи ви знаєте?
15. Які 2 методи вибірки ілюстративного матеріалу з тексту ви знаєте? Чим вони відрізняються?
16. Що таке академічна доброчесність, і що вона передбачає?
17. Які ви знаєте принципи академічної доброчесності?
18. Які бувають порушення академічної доброчесності?
19. Які санкції можуть бути прийняті до того, хто порушив академічну доброчесність?
20. Розкажіть про технічні вимоги до написання наукової роботи.
21. Що таке резюме та з яких частин воно складається?
22. Як оформлюються графіки, діаграми, таблиці у науковій роботі?
23. Як оформлюється ілюстративний матеріал у роботі?
24. Як оформлюються цитати у роботі?
25. Як оформлюється Зміст у роботі?
26. Що таке плагіат?
27. Що таке само плагіат? Чи може він вважатися порушенням?

28. Які ви можете назвати мотиватори до самоорганізації при написанні наукової роботи?
29. Як потрібно презентувати результати свого дослідження на захисті?
30. Чим відрізняються курсові роботи на різних курсах та магістерська робота?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль		Сума балів
Змістовий модуль №1 (періодичний контроль)	Змістовий модуль №2 (поточний контроль)	100
	Тема 6	
(контрольна робота) 60	Тема 7	
	20	20

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Болдирева А.Є., Савранчук І.П. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень, академічне письмо, академічна доброчесність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності: 035 філології, спеціалізації: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Освітньо-професійна програма: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Одеса: ОНУ, 2023. 12 с.

2. Болдирева А.Є. Силабус навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень, академічне письмо, академічна доброчесність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності: 035 філології, спеціалізації: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Освітньо-професійна програма: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Одеса: ОНУ, 2023. 7 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Болдирева А. Є. Англійська мова. Академічне письмо. Академічна доброчесність: метод. вказівки. / А. Є. Болдирева, І. В. Раєвська; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Одеса: Букаєв В.В., 2021. 40 с. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/theory_practice_translate/MethodichniVidania/Methodichni_vkazivky_z_Akademichnoho_pysma.pdf

2. Матузкова О.П., Єрмоменко С.В. Основи написання магістерської наукової роботи з перекладознавства: методичний посібник. 3-є вид., випр. і допов. Одеса, 2021. 110с. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/theory_practice_translate/MethodichniVidania/metodychnyi_posibnyk_Matuzkova_Yeromenko.pdf

Додаткова

1. Академічна доброчесність. 2021. URL: https://www.wiki-data.uk-ua.nina.az/Академічна_доброчесність.html
2. European Code of Conduct for Research Integrity. Berlin. URL: <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/05/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2017.pdf> (дата звернення: 12.11.2019 р.).
3. Finikov T. Academic integrity: global context and national needs Business Ethics and Leadership, Volume 1, Issue 1, 2017. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/61644/1/Finikov.pdf;jsessionid=6B5BFB4B8B0D679768A1AACFCE9899A9>
4. Harvard University Graduate Design School. Academic Conduct Policy. 2020. URL: <https://www.gsd.harvard.edu/community-values-rights-and-responsibilities/academic-integrity/>
5. Yale Center for Teaching and Learning. Understanding and Avoiding Plagiarism. 2021. URL: <https://ctl.yale.edu/writing/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism>

15. Інформаційні ресурси

1. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf (дата звернення: 30.11.2019 р.).
2. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, Одеса, 2020. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>
3. Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18> (дата звернення: 22.11.2019 р.).
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково- дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Одеса, 2021. URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf
5. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності: Затверджено Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 р. Протокол № 11. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf> (Дата звернення: 06.10.2019).